

לורנס פישר

"סמל מגן דוד אינו רצוי כאן"

בולאון מספר 67

חג המולד וחנוכה בפתח וגם השנה הלוועזית החדשה. כולי תקווה שהשנה החדשה תהיה טובה יותר אבל אני רואה את המוצרים שעומדים לעלות החל מ-1/1 ואני בוכה כי הכל עולה רק לא השכר שלי! אני כבר בדאון ועוד לא התחילה השנה? בלי קשר נכון לעכשיו יש עדיין כ-100 חטופים בעזה ואין לאף אחד מושג כמה מהם עדיין בחיים ועולה השאלה היכן ארגון הצלב האדום בתמונה?

אז היום אדבר קצת על ארגון הצלב האדום. ספורנו מתחיל בשנת 1859, כאשר הנרי דונאנט, איש עסקים שוויצרי, טייל בצפון איטליה בטיול שגרתי בו קיבלו חייו תפנית בלתי צפויה. ליד העיירה הקטנה סולפרינו, הוא נתקל בשדה קרב בו שכבו עשרות אלפי חיילים פצועים. האוויר היה כבד מבכי של כאב וריח של דם. לא היו רופאים, לא אחיות, רק כאוס וייאוש. המום ממה שראה, דונאנט לא יכול היה פשוט לוותר. הוא גייס את הכפריים המקומיים, השתמש בכל מה שהם יכלו למצוא, תחבושות, מים, מילות נחמה, רק כדי לטפל בסבל, לטפל בכל החיילים ללא קשר לאיזה צד הם נלחמו.

החווייה רדפה אחריו ובחזרה לז'נבה חלם על עולם שבו מתנדבים מאומנים יבואו לעזרת הפצועים בתקופות מלחמה, ויעבדו תחת הגנתו של סמל ניטרלי המוכר על ידי כל העמים. יחד עם גוסטב מוינייה, חבר הומניטרי שוויצרי ואחרים, הם הקימו ב-1863 את מה שיהפוך ל"הוועד הבינלאומי של הצלב האדום".

המיזם שלהם זכה לתשומת לב בינלאומית די מהר. עד שנת 1864, החזון של דונאנט שימש השראה לאמנת ז'נבה הראשונה, הסכם שנחתם על ידי מספר מדינות. אמנה זו קבעה כללים להגנה על חיילים פצועים, עובדים רפואיים ובתי חולים שדה בזמן מלחמה. כדי לציין את הניטרליות שלהם, הם אימצו את סמל הצלב האדום, סמל להגנה ותקווה.

אבל הסיפור של התנועה לא נגמר שם. כשהצלב האדום זכה להכרה, התרחבה משימתו ובמהלך מלחמת העולם הראשונה, החל הארגון לתמוך בשבויי מלחמה, והבטיח שהם יזכו ליחס אנושי ויוכלו לתקשר עם משפחותיהם. נציגיה ביקרו במחנות כליאה, הביאו אספקה ופעלו ללא לאות כדי לשמור על כבוד השבויים לנוכח האכזריות של המלחמה. עבודה זו הפכה למורשת המתמשכת ביותר של הצלב האדום, המגלמת את מחויבותו לחמלה גם בזמנים האפלים ביותר.

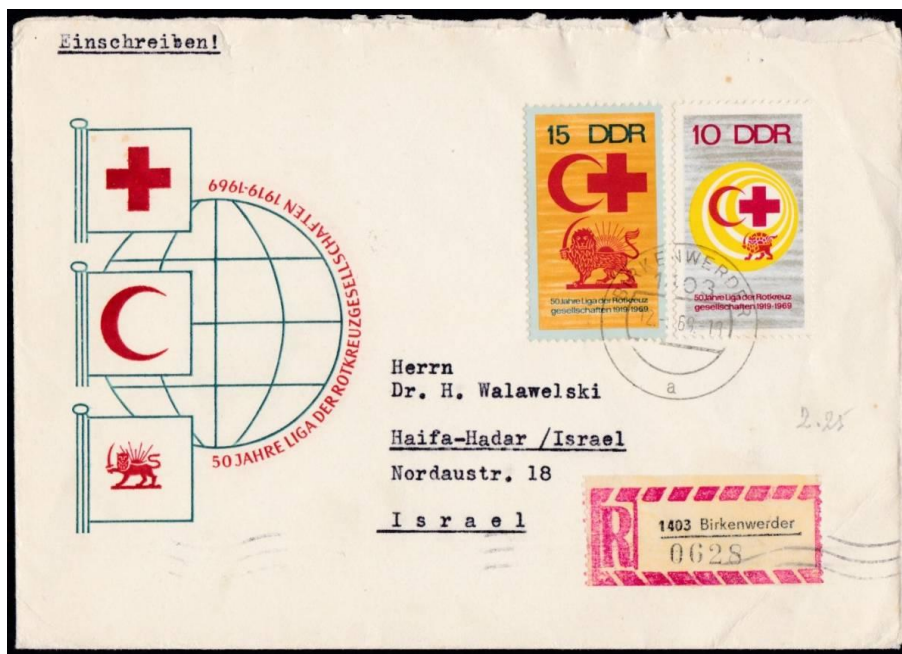
עם זאת, לא כל המדינות אימצו את סמל הצלב האדום. ב-1877, במהלך מלחמת רוסיה-טורקיה, בחרה האימפריה העות'מאנית בדרך אחרת. למרות שהם העריצו את עקרונות הצלב האדום, הם הרגישו שסמל הצלב קשור קשר הדוק מדי לנצרות מכדי להיות מקובל בחברה המוסלמית ברובה שלהם. במקום זאת, הם אימצו את הסהר האדום, סמל שהדהד את תרבותם ואמונתם. הרעיון הונע על ידי מנהיגים עות'מאניים שהכירו בצורך בסמל הומניטרי ניטרלי

המותאם לבני עמם. עד המאה ה-20, הסהר האדום הוכר רשמית כחלק מהתנועה, כשהוא עומד זה לצד זה עם הצלב האדום במשימתם המשותפת.

בשנת 1924 אומץ סמל האריה והשמש האיראני על ידי איראן כסמל של אגודת הצלב האדום הלאומית המקומית, אגודת האריה האדום והשמש, במקום אימוץ הצלב האדום או הסהר האדום, שהיו קשורים לנצרות ולאסלאם, בהתאמה. סמל האריה והשמש היה מאפיין בולט בדגלי איראן וסמל המלוכותיות במשך מאות שנים. השימוש באריה האדום ובשמש הוכר רשמית על ידי הוועד הבינלאומי של הצלב האדום (ICRC) ונכלל באמנות ז'נבה. במשך שנים רבות פעלה אגודת האריה האדום והשמש לצד תנועות הצלב האדום והסהר האדום, והעניקה סיוע הומניטרי במהלך סכסוכים ואסונות. לאחר עליית איטוללה ח'ומייני לשלטון, הופסק השימוש בסמל האריה ששימש כסמל השאח הפרסי וכמובן גם הפסיק הצלב האדום.

להיות מוכר כאחד מסמלי ארגון

שלושת סמלי הארגון על בולים ומעטפה ממזרח גרמניה שנשלחה לישראל ב-1969

אז איפה זה משאיר אותנו? מגן דוד אדום שלנו (מד"א), הוקם בשנת 1930. מד"א שלנו ביקש להצטרף לוועדה ולהשתמש במגן הדוד האדום כסמל שלו, המשקף את הזהות התרבותית והדתית היהודית של ישראל, בדומה לאופן שבו אומצו הסהר האדום והאריה האדום והשמש במדינות אחרות. כשהכרזנו על מדינה ומד"א הגיש בקשה להכרה, תנועת הצלב האדום והסהר האדום דחתה את מגן הדוד האדום כסמל רשמי. אמנות ז'נבה משנת 1949 הכירו רק בצלב האדום, הסהר האדום, האריה האדום והשמש כסמלים מגנים רשמיים. הנהגת התנועה טענה כי מתן אפשרות למגן דוד האדום יפתח את הדלת להתרבות של סמלים חדשים ממדינות שונות, מה שעלול לערער את האוניברסליות והניטרליות של המשימה ההומניטרית. מדינות חברות רבות, במיוחד בעולם הערבי והמוסלמי, התנגדו להכרה בסמל הקשור לישראל. הדבר הוביל לתקופה ארוכה של הפעלת מד"א מחוץ למבנים הפורמליים של תנועת הצלב האדום והסהר האדום, למרות היותו ארגון הומניטרי הפועל במלואו.

אז עכשיו יש בעיה. היו לנו את מלחמת 1956 ואת מלחמת 1967 (שלא נדבר על מלחמת העצמאות) והרבה חיילים מארצות ערב שנפלו בשבי. במסגרת אמנות ז'נבה הם היו זכאים לשלוח דואר ללא תשלום. איך זה קורה? השבוי כותב מסר שמועבר דרך הצנזור של מחנה השבויים, והם מעבירים אותו למשרדי מגן דוד אדום המקומיים שהעבירו אותו לאחר מכן למשרדי הצלב האדום (לעיתים קרובות בז'נבה) שלאחר מכן שלחו אותו למדינה הערבית. יוסטון, יש לנו בעיה. מגן דוד אדום אינו מוכר במדינות ערב! פתרון? להרוס את הסמל איכשהו!

גלוית שבוי מלחמה ערבי שנשלחה מישראל למצרים ב-1956 – סמל מגן הדוד כוסה בדיו

לאחר עשרות שנים של משא ומתן, הושגה ב-2005 פשרה עם אימוץ סמל ניטרלי חדש: הגביש האדום. סמל זה, נטול קונוטציות דתיות או תרבותיות, התווסף לאמנת ז'נבה כסמל מגן חלופי. היא אפשרה למד"א להיות מוכרת רשמית ולהשתתף בתנועה הבינלאומית תוך המשך השימוש בסמל מגן הדוד האדום בארץ. בפעילות בינלאומית, משתמש ארגון מד"א לעיתים קרובות בגביש האדום כדי להבטיח עמידה בסטנדרטים של ניטרליות ואוניברסליות של התנועה. אז עדיין נשאלת השאלה למה צלב האדום טרם ביקר בחטופים שלנו? אם זה ארגון הומניטרי, אז לכול, לא?

נהניתם, ספרו לחבריכם, עוד יותר נהניתם, תרגישו חופשיים לשתף. לא נהניתם, אז אולי תהנו מסיפור הבא.

אז זהו, זה הסיפור של היום, ויש עוד אבל בפעם הבאה. אם בא לכם להגיב אז הנה קישור לשליחת מייל אלי: [שליחת מייל](#)

תגובות, הערות, בקשות וכד' ניתן לשלוח אלי ל lf.stamps@gmail.com
 אם רוצים להפסיק לקבל את הניוזלטר, נא לשלוח לי מייל חוזר
ניתן להוריד את כל הניוזלטרים הקודמים באתר ההתאחדות: <http://israelphilately.org.il/info.asp?item=489>
 מוזמנים גם לבקר באתר: <https://stampandstories.blogspot.com>
 אתר חדש בנושא גלויות של הסטרייטיפ היהודי: <https://thejewishstereotypes.blogspot.com>
 וגם בערוץ היוטיוב שלי: <https://www.youtube.com/channel/UCHGHlvoXTTM0rpyd3zW3lQQ>